

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 20 grudnia 2024 r.

WK-IV.431.3.5.2024

**„PRZYJACIELE BRACI
MNIEJSZYCH”
ul. Modlińska 107B
05-110 Jabłonna**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 29 ust. 3 pkt 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹, zgodnie z *Planem Kontroli Zewnętrznych Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie na 2024 rok*, oraz Rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu ds. Pożytku Publicznego w sprawie przeprowadzania kontroli organizacji pożytku publicznego², o którym mowa w art. 33b ustawy opp, kontrolerzy Wydziału Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie (dalej MUW):

- Justyna Dębowska – główny specjalista w Oddziale Kontroli Finansowej Wydziału Kontroli MUW, na podstawie upoważnienia Wojewody Mazowieckiego nr 837/WK/2024 z dnia 15 listopada 2024 r. – przewodniczący zespołu kontrolnego,
- Joanna Dobkowska – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Kontroli Finansowej Wydziału Kontroli MUW, na podstawie upoważnienia Wojewody Mazowieckiego nr 838/WK/2024 z dnia 15 listopada 2024 r.

przeprowadzili w dniach od 26 listopada do 18 grudnia 2024 r.³ kontrolę problemową w Fundacji „Przyjaciele Braci Mniejszych” z siedzibą w Jabłonnej pod adresem ul. Modlińska 107B, 05-110 Jabłonna (dalej Fundacja⁴).

¹ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1491) – dalej ustawa opp.

² Rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu ds. Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie przeprowadzania kontroli organizacji pożytku publicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2054) dalej – rozporządzenie w sprawie kontroli opp.

³ Uwzględniając zapisy art. 29a ust. 2 ustawy opp.

⁴ Data uzyskania statusu organizacji pożytku publicznego – 20 maja 2013 r., numer Krajowego Rejestru Sądowego (dalej KRS) - 0000372116, numer REGON – 142749794, NIP – 5361898580.

Przedmiotem kontroli była prawidłowość gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w organizacjach pożytku publicznego. Kontrolą objęto okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2022 r.

W związku z ustaleniami zawartymi w Protokole kontroli z dnia 18 grudnia 2024 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję **wystąpienie pokontrolne**.

Osobą udzielającą wyjaśnień podczas kontroli była:

Iwona Kowalik - Członek Zarządu⁵ (dalej Członek Zarządu).

(akta kontroli str. 3-6, 32-41)

Ustalenia kontroli

a) Podstawy prawne działalności organizacji

1. Fundacja działa na podstawie ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach⁶ oraz *Statutu Fundacji Przyjaciele braci Mniejszych* ustalonego w dniu 2 stycznia 2019 r. (dalej Statut).
2. Organami Fundacji są Zarząd Fundacji⁷ oraz Rada Fundacji⁸.
3. Fundacja została wpisana do KRS w dniu 3 grudnia 2010 r.
4. Terenem działalności Fundacji jest obszar Rzeczypospolitej Polskiej, może ona także prowadzić działalność poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie niezbędnym dla właściwego realizowania celów. Organem sprawującym nadzór nad Fundacją jest Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Starosta Legionowski.
5. W treści § 9 Statutu wymieniono składniki majątkowe Fundacji, a w § 10 i 11 Statutu wskazano źródła dochodów Fundacji oraz sposób ich przeznaczenia.

(akta kontroli str. 32-58)

b) Zgodność celów statutowych organizacji z zadaniami sfery zadań publicznych w myśl art. 4 ustawy opp

Zgodnie z treścią § 7 Statutu celami Fundacji są:

- niesienie pomocy porzuconym i krzywdzonym zwierzętom, głównie poprzez umieszczanie ich w schroniskach i prowadzenie działalności adopcyjnej,
- organizowanie schronisk zapewniających skrzywdzonym zwierzętom właściwe warunki i opiekę weterynaryjną,
- udzielanie pomocy placówkom i osobom fizycznym niosącym pomoc zwierzętom bezdomnym,

⁵ Uprawniona do reprezentowania Fundacji zgodnie z KRS, stan na dzień 28 listopada 2024 r.

⁶ Ustawa z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (t.j. Dz. U. z 2023 poz. 166).

⁷ W okresie objętym kontrolą w skład Zarządu Fundacji wchodziła Iwona Kowalik (Członek Zarządu).

⁸ W okresie objętym kontrolą w skład Rady Fundacji wchodziły Aleksandra Rusak oraz Anna Barbara Słopecka.

- wspieranie wszelkich działań w zakresie zwalczania bezdomności zwierząt,
- działania na rzecz humanitarnego traktowania zwierząt poprzez organizowanie i prowadzenie edukacji kształtującej postawy proekologicznej, pełne wrażliwości i odpowiedzialności za los zwierząt, zarówno domowych, jak i wolno żyjących,
- współpraca ze szkołami i instytucjami w celu propagowania wiedzy dotyczącej ochrony i humanitarnego traktowania zwierząt.

Fundacja realizuje swoje cele zgodnie z § 8 Statutu poprzez działania nieodpłatne:

- prowadzenie schroniska dla bezdomnych zwierząt, działalność adopcyjną, leczenie skrzywdzonych i porzuconych zwierząt,
- działania zmierzające do ograniczenia populacji zwierząt niechcianych, w tym realizowanie programu kastracji i sterylizacji,
- zbieranie środków finansowych i rzeczowych na potrzeby Fundacji,
- zwalczanie przejawów znęcania się nad zwierzętami, współdziałanie z właściwymi organami i instytucjami w wykrywaniu i zwalczaniu przestępstw i wykroczeń wymierzonych w prawa zwierząt,
- inne działania zmierzające do realizacji celów statutowych.

Ponadto Fundacja prowadzi działalność gospodarczą polegającą na współpracy z instytucjami państwowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi, których celem jest niesienie pomocy zwierzętom bezdomnym i pokrzywdzonym. Prowadzi także działalność gospodarczą polegającą na wyłapywaniu bezpańskich zwierząt.

W trakcie kontroli stwierdzono, że zadania Fundacji zawarte w Statucie obejmują sferę zadań publicznych ujętych w art. 4 ust. 1 pkt 18 ustawy opp.

W okresie objętym kontrolą Fundacja prowadziła nieodpłatną działalność pożytku publicznego wymienioną w art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy opp. Zakres tej działalności został określony w Statucie Fundacji zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy opp.

Przedmiot nieodpłatnej działalności statutowej jest zawarty w Dziale 3 – Rubryce 4, pkt 2 informacji z KRS. W ramach tej działalności wskazano kod PKD⁹:

- 96.09.Z – pozostała działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana – prowadzenie schroniska dla bezdomnych zwierząt, działalność adopcyjna,
- 96.09.Z – pozostała działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana – zbieranie środków finansowych i rzeczowych na potrzeby Fundacji,

⁹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. z 2007 r. Nr. 251 poz. 1885 ze zm.) - dalej PKD.

- 75.00.Z – opieka zdrowotna dla zwierząt domowych – leczenie skrzywdzonych i porzuconych zwierząt, działanie zmierzające do ograniczenia populacji zwierząt niechcianych, w tym realizowanie programu kastracji i sterylizacji,
- 94.99.Z – działalność pozostałych organizacji członkowskich, gdzie indziej niesklasyfikowana – zwalczanie przejawów znęcania się nad zwierzętami, współdziałanie z właściwymi organami i instytucjami w wykrywaniu i zwalczaniu przestępstw i wykroczeń wymierzonych w prawa zwierząt, inne działania zmierzające do realizacji statutowej Fundacji.

Fundacja w 2022 r. poniosła koszty w wysokości 115 363,23 zł ze środków pochodzących z 1% pdof na realizację działań dotyczących nieodpłatnej działalności pożytku publicznego, które zostały określone w pkt II.1.1. *Rocznego sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego za rok 2022* (dalej sprawozdanie merytoryczne) i są zgodne z celami statutowymi.

W sprawozdaniu merytorycznym w pkt II.3. Fundacja potwierdziła, że prowadziła działalność nieodpłatną pożytku publicznego, ale wykazała tylko jeden z kodów PKD (96.09.Z) dotyczący działalności nieodpłatnej oraz błędnie listę kodów dotyczących działalności gospodarczej.

(akta kontroli str. 32-69)

c) **Wewnętrzne uregulowania prawne Fundacji**

Fundacja zawarła w dniu 2 stycznia 2019 r. umowę na usługowe prowadzenie ksiąg handlowych z firmą XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX z siedzibą XXXXXXXXXXXX pod adresem XXXXXXXXXXXXXXXX.

Obowiązującą w badanym okresie Politykę rachunkowości wprowadzono Zarządzeniem Kierownika jednostki Fundacja Przyjaciele Braci Mniejszych z dnia 2 stycznia 2019 r. w sprawie dokumentacji, przyjętych zasad (polityki rachunkowości). Integralną część ww. polityki rachunkowości stanowi Zakładowy Plan Kont (dalej ZPK) zawierający wykaz kont księgi głównej i ksiąg pomocniczych.

W ZPK wyodrębniono konto 700 *Przychody z działalności gospodarczej* oraz konto 702 *Przychody z działalności statutowej nieodpłatnej* w ramach, którego funkcjonuje konto analityczne 702-3 *Darowizny 1%* służące do ujmowania przychodów z 1% pdof. ZPK nie zawiera odrębnego konta dla kosztów dotyczących 1% pdof, były one ujmowane na kontach analitycznych prowadzonych do konta 501 *Koszty działalności statutowej* służącym do ewidencjonowania kosztów nieodpłatnej działalności statutowej, w tym kosztów z 1% pdof. Fundacja nie prowadziła w 2022 r. działalności odpłatnej, a koszty z działalności gospodarczej ujmowane były na pozostałych kontach zespołu 5 ZPK. Powyższe potwierdził Członek Zarządu

w wyjaśnieniu z dnia 5 grudnia 2024 r. Tym samym ZPK Fundacji pozwalał na prowadzenie ewidencji księgowej w sposób zapewniający rachunkowe wyodrębnienie form działalności, o którym mowa w art. 10 ust. 1 ustawy opp.

Księgi rachunkowe w 2022 r. były prowadzone w formie elektronicznej, przy użyciu programu finansowo – księgowego Symfonia, a rozliczenia z tytułu wynagrodzeń za pracę i umów zleceń były rozliczne przy zastosowaniu programu kadrowo-płacowego PCBIZNES Aga.

(akta kontroli str. 70-84)

Fundacja nie posiadała regulaminu wydatkowania środków z 1% pdof, były one przeznaczone na cele statutowe w zależności od bieżących potrzeb, co wyjaśnił Członek Zarządu w pkt 2 pisma z dnia 28 listopada 2024 r.

W okresie kontrolowanym Fundacja prowadziła własny gabinet weterynaryjny pod nazwą *Gabinet Weterynaryjny Fundacji Przyjaciele Braci Mniejszych*, który został zarejestrowany w dniu 18 września 2012 r. pod numerem 15/01/1432/V/2012¹⁰ według danych z *ewidencji zakładów leczniczych dla zwierząt* prowadzonej przez Radę Warszawskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej. Zgodnie z pkt 4 wyjaśnienia z dnia 28 listopada 2024 r. w gabinecie weterynaryjnym leczono jedynie zwierzęta przyjęte do prowadzonego przez Fundację schroniska dla bezdomnych zwierząt.

(akta kontroli str. 84-86)

d) Korzystanie z uprawnień organizacji pożytku publicznego w zakresie:

1. Uzyskania i gromadzenia przychodów z tyt. 1% pdof

Zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy opp, podatnik podatku dochodowego od osób fizycznych może, na zasadach i w trybie określonym w przepisach odrębnych¹¹), przekazać 1% pdof na rzecz wybranej przez siebie organizacji pożytku publicznego. Ustalono, że środki finansowe z 1% pdof gromadzone były na dodatkowym bieżącym rachunku bankowym Fundacji o nr XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX prowadzonym w Santander Bank Polska S.A. Przychody z tego tytułu zostały zaewidencjonowane¹² na wyodrębnionym koncie księgowym 720-3 *Darowizny 1%* zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości. Ustalono, że suma zapisów na koncie 702-3 wynosiła 161 988,06 zł i była zgodna z przekazanymi¹³ na rzecz Fundacji kwotami środków

¹⁰ Wyjaśnienie Członka Zarządu z dnia 5 grudnia 2024 r. oraz wydruk z Ewidencji Zakładów Leczniczych dla Zwierząt na dzień 14 września 2024 r.

¹¹ Art. 45c ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 226 ze zm.).

¹² Na podstawie wyciągu z ww. rachunku bankowego nr 2022/008 z dnia 4 sierpnia 2022 r. za okres od 5 lipca do 4 sierpnia 2022 r.

¹³ Środki przekazało Centrum Kompetencyjne Rozliczeń z siedzibą w Bydgoszczy oraz urzędy skarbowe.

z tytułu 1% pdof. Natomiast w sprawozdaniu merytorycznym wykazano w pkt III.2.1. *Przychody z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych* kwotę 161 170,06 zł, co jest niezgodne z ewidencją księgową i środkami otrzymanymi z urzędów skarbowych.

Z przedłożonej w trakcie kontroli dokumentacji źródłowej wynika, że Fundacja nie prowadziła indywidualnych subkont na rzecz beneficjentów, ponieważ nie otrzymywała środków z 1% pdof na cele szczegółowe. Środki pochodzące z 1% pdof stanowiły ogólną pulę środków, które następnie Fundacja wydatkowała na realizację celów statutowych. Jednak w sprawozdaniu merytorycznym w pkt III.3.4. wskazano kwotę 161 986,06 zł pomimo nieposiadania środków na cele szczegółowe i nierealizowania takich celów.

Fundacja na dzień 1 stycznia 2022 r. nie posiadała niewykorzystanych środków finansowych z lat ubiegłych pochodzących z 1% pdof, stan środków wynosił 0,00 zł zgodnie z pkt 8 wyjaśnienia Członka Zarządu z dnia 28 listopada 2024 r. Natomiast w sprawozdaniu merytorycznym w pkt. III.3.1. Fundacja wykazała na dzień 1 stycznia 2022 r. kwotę 161 986,06 zł środków pochodzących z 1% pdof. W roku 2022 Fundacja nie wykorzystwała wszystkich środków z 1 % pdof. Na dzień 31 grudnia 2022 r. pozostała niewydatkowana kwota w wysokości 47 258,24 zł, z której w dniu 10 stycznia 2023 r. opłacono dwie faktury¹⁴ wystawione w 2022 r. i dotyczące kosztów 1% pdof tego roku na łączną kwotę 633,41 zł.

(akta kontroli str. 59-69, 86-99, 238-240, 244-246)

2. Wydatkowania środków z tyt. 1% pdof

Koszty 1% pdof ujmowane były na koncie księgowym 501 *Koszty działalności statutowej* wraz z innymi kosztami działalności nieodpłatnej pożytku publicznego realizowanej przez Fundację. Z okazanego, sporządzonego w programie finansowo – księgowym Symfonia zestawienia zapisów na kontach analitycznych prowadzonych do konta 501 za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. wynika, że w księgach rachunkowych koszty 1% pdof zaewidencjonowano na podstawie dowodów źródłowych na następujących kontach analitycznych niededykowanych dla 1% pdof:

- konto 501-1 *Zużycie materiałów i energii* – 76 266,98 zł¹⁵,

¹⁴ Faktura Nr 162/UP/08/2022 z dnia 17 sierpnia 2022 r. na kwotę 370,41 zł oraz Nr FVW/048/12/2022 z dnia 31 grudnia 2022 r. na kwotę 263,00 zł.

¹⁵ Kwota stanowi sumę kwot ujętych na kontach: 501-1-4, 501-1-6, 501-1-7, 501-1-8, 501-1-9 i 501-1-13.

- konto 501-2 *Usługi obce* – 20 805,49 zł¹⁶,
- konto 501-4 *Wynagrodzenia* – 18 290,76 zł¹⁷.

Łączna wysokość zaewidencjonowanych i udokumentowanych w 2022 roku kosztów z 1% pdof wyniosła 115 363,23 zł.

Na podstawie dokumentów źródłowych oraz ewidencji księgowej ustalono, że w 2022 r. ze środków finansowych otrzymanych z tytułu 1% pdof wydatkowano kwotę 114 729,82 zł, a 10 stycznia 2023 r. kwotę 633,41 zł pokrywając w całości koszty 2022 r. Wydatki realizowane były przelewami z rachunków bankowych Fundacji oraz gotówkowo na podstawie faktur i list płac.

Ponadto ustalono, że ww. środki finansowe zostały przeznaczone na uregulowanie, poniesionych kosztów¹⁸ związanych z realizacją celów określonych w art. 4 ust. 1 pkt 18 ustawy opp oraz w § 7 Statutu, tj. na:

- leki, preparaty i akcesoria weterynaryjne – 29 460,46 zł,
- mikroczipy dla zwierząt – 5 093,75 zł,
- karmę dla zwierząt – 39 712,77 zł,
- budę dla psa – 2 750,00 zł,
- badania laboratoryjne – 2 018,00 zł¹⁹,
- usługi weterynaryjne – 13 400,00 zł²⁰,
- odbiór zwłok zwierząt do utylizacji – 2 431,08 zł,
- aktualizację programu Klinika XP²¹ – 370,41 zł,
- wywóz odpadów ze schroniska – 1 836,00 zł,

¹⁶ Kwota stanowi sumę kwot zaewidencjonowanych na kontach: 501-2-1, 501-2-3 i 501-2-5.

¹⁷ Kwota stanowi sumę kwot zaewidencjonowanych na kontach 501-4-1 i 501-4-2.

¹⁸ Włączony do akt kontroli Załącznik nr 1 – *Zestawienie kosztów/wydatków dotyczące 1% pdof*, sporządzone na podstawie dowodów źródłowych i ewidencji księgowej.

¹⁹ W tym opłacona w dniu 10 stycznia 2023 r. faktura Nr FVW/048/12/2022 z dnia 31 grudnia 2022 r. na kwotę 263,00 zł. Wszystkie faktury na łączną kwotę 2 018,00 zł dotyczyły zakupu badań laboratoryjnych w zewnętrznym laboratorium, ponieważ posiadane przez Fundację laboratorium realizuje tylko podstawowe badania. Zgodnie z wyjaśnieniem Członka Zarządu z dnia 29 listopada 2024 r. korzystanie z usług zewnętrznych jest tańsze i daje większe możliwości diagnostyczne.

²⁰ Zgodnie z wyjaśnieniami z 28 i 29 listopada 2024 r. Członka Zarządu Fundacja leczy nie tylko psy i koty, ale także inne zwierzęta, które wymagają pomocy. Gabinet weterynaryjny Fundacji nie jest w pełni wyposażony w związku z tym Fundacja w uzasadnionych przypadkach musi korzystać z usług lekarza specjalisty w zewnętrznych gabinetach weterynaryjnych. W 2022 r. Fundacja miała przypadek chorej alpaki, która leczona była w klinice weterynaryjnej XXXXXXXX zajmującej się wszystkimi zwierzętami.

²¹ Opłacona dnia 10 stycznia 2023 r. faktura Nr 162/UP/08/2022 z dnia 17 sierpnia 2022 r. na kwotę 370,41 zł dotycząca aktualizacji programu Klinika XP. Zgodnie z wyjaśnieniem z dnia 29 listopada 2024 r. Członka Zarządu program ten jest niezbędny do prowadzenia gabinetu weterynaryjnego Fundacji, są tam wpisywane leki dla zwierząt oraz prowadzona jest dokumentacja medyczna każdego psa ze schroniska Fundacji.

- wynagrodzenia netto z tytułu umowy o pracę technika weterynarii za miesiące sierpień-grudzień 2022 r. – 15 165,00 zł,
- wynagrodzenia netto z tytułu umowy zlecenia z lekarzem weterynarii za miesiąc sierpień i wrzesień 2022 r. – 3 125,76 zł.

Stwierdzono, że poniesione przez Fundację wydatki ze środków pochodzących z 1% pdof są zgodne z art. 27 ust. 2 ustawy opp.

Przedstawione przez Fundację dowody księgowe, dokumentujące wydatki zawierały informacje o źródle finansowania wydatku, potwierdzone pieczęcią firmową i podpisem Członka Zarządu. Dekretacja dokumentów księgowych była realizowana w programie finansowo-księgowym Symfonia, co potwierdzono w pkt 3 wyjaśnienia z dnia 28 listopada 2024 r. i na dowód okazano odpowiednie wydruki. Dowody księgowe spełniały wymogi art. 21 i 22 ustawy o rachunkowości²².

W sprawozdaniu merytorycznym wykazano błędną kwotę poniesionych w 2022 r. kosztów z 1% pdof w następujących punktach:

- III.3.2. *Wysokość kwoty poniesionych kosztów z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w okresie sprawozdawczym ogółem,*
- III.3.3. *Działania, w ramach których poniesiono koszty ze środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w okresie sprawozdawczym (w szczególności określone w pkt II.1.1.), oraz szacunkowe kwoty przeznaczone na te działania,*
- III.4.1. *Koszty organizacji w okresie sprawozdawczym ogółem oraz*
- III.4.1.a) *koszt z tytułu prowadzenia nieodpłatnej działalności pożytku publicznego w kolumnie dotyczącej wysokości kosztów finansowanych z 1% pdof.*

W powyższych punktach sprawozdania Fundacja wskazała kwotę 161 986,06 zł zamiast kwoty 115 363,23 zł, która wynika z przedstawionej dokumentacji księgowej.

(akta kontroli str. 59-69, 86, 100-340)

- e) **Przestrzeżenie przez organizację zakazu wzywania do przekazania lub przekazywania środków finansowych pochodzących z 1% pdof na rzecz organizacji pożytku publicznego, które nie zostały uwzględnione w wykazie (art. 27aa ust. 1 ustawy opp)**

²² Ustawa z 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 120 ze zm.) – dalej ustawa o rachunkowości.

W dniu 26 listopada 2024 r. Członek Zarządu wyjaśnił, że przestrzegano zakazu wzywania do przekazania oraz przekazywania środków finansowych pochodzących z 1% pdof, na rzecz organizacji pożytku publicznego nieujętych w wykazie²³, na które podatnik może przekazać 1% pdof z rozliczeń podatkowych. Działanie takie jest zgodne z art. 27aa ust. 1 ustawy opp.

(akta kontroli str. 341-342)

f) Realizacja obowiązku sprawozdawczego, o którym mowa w art. 23 ust. 2a oraz ust. 6 ustawy opp

Sprawozdanie merytoryczne oraz finansowe za rok 2022 nie zostały podane do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie na stronie internetowej Fundacji²⁴, zgodnie z wymogiem wynikającym z art. 23 ust. 2a ustawy opp.

Sprawozdanie merytoryczne oraz finansowe za rok 2022 zostały umieszczone terminowo na stronie internetowej²⁵ Narodowego Instytutu Wolności Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w Biuletynie Informacji Publicznej w dniu 3 lipca 2023 r. w bazie sprawozdań finansowych i merytorycznych z działalności organizacji pożytku publicznego. Działaniem takim Fundacja spełniła wymóg wynikający z art. 23 ust. 6 ustawy opp.

(akta kontroli str. 59-69, 343-348)

g) Sprawozdanie finansowe Fundacji

Sprawozdanie finansowe Fundacji za 2022 r. zawierało bilans, rachunek zysków i strat, informację dodatkową oraz wprowadzenie do sprawozdania finansowego i zostało sporządzone zgodnie z załącznikiem nr 6 do ustawy o rachunkowości. Rada Fundacji Uchwałą²⁶ z dnia 30 marca 2023 r. zatwierdziła sprawozdanie finansowe za rok 2022.

(akta kontroli str. 343-348)

h) Spełnienie wymogów zawartych w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie obowiązku badania sprawozdań finansowych organizacji pożytku publicznego²⁷

W wyniku weryfikacji zapisów zawartych w sprawozdaniu finansowym i sprawozdaniu merytorycznymi ustalono, że:

²³ <https://niw.gov.pl/opp/wykaz-opp/>

²⁴ Adres strony internetowej Fundacji: <https://www.fundacjapsom.pl>

²⁵ Pod adresem: <http://sprawozdaniaopp.niw.gov.pl/>

²⁶ Uchwała na 1/2023 Rady Fundacji Przyjaciele Braci Mniejszych z dnia 30 marca 2023 r. o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego z rok 2022 (01.01.2022-31.12.2022).

²⁷ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 13 listopada 2018 r. w sprawie obowiązku badania sprawozdań finansowych organizacji pożytku publicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2148) – dalej rozporządzenie w sprawie obowiązku badania sprawozdań finansowych opp.

- przeciętna liczba zatrudnionych w organizacji na podstawie stosunku pracy w przeliczeniu na pełne etaty – 4,00 etaty,
- liczba zatrudnionych w organizacji świadczących usługi na podstawie umowy cywilnoprawnej – 8 osób,
- suma aktywów i pasywów bilansu na koniec roku obrotowego – 2 991 858,54 zł,
- łączna kwota przychodów organizacji za rok obrotowy – 1 813 901,09 zł,
- kwota ogółem przychodów ze źródeł publicznych – 0,00 zł,
- koszty organizacji w okresie sprawozdawczym ogółem – 1 286 771,30 zł, w tym koszty finansowane z 1% pdof – 161 986,06 zł²⁸,
- w sprawozdaniu merytorycznym Fundacja wykazała w pkt VIII.1., że nie realizowała zadań zleconych przez organy jednostek samorządu terytorialnego, a w pkt VIII.3., że nie realizowała zadań zleconych przez organy administracji rządowej lub państwowe fundusze celowe,
- nie wystąpiły przesłanki, o których mowa w art. 64 ust. 1 pkt 4 ustawy o rachunkowości²⁹ obligujące do zbadania przez biegłego rewidenta rocznego sprawozdania finansowego z prowadzonej działalności pożytku publicznego, a także nie wystąpiły łącznie wszystkie przesłanki określone w § 1 ust. 1 rozporządzenia w sprawie obowiązku badania sprawozdań finansowych opp, obligujące do zbadania sprawozdania finansowego organizacji pożytku publicznego za rok 2022.

Zgodnie z § 1 ww. rozporządzenia organizacja pożytku publicznego jest zobowiązana do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego, pomimo niepodlegania obowiązkowi takiego badania zgodnie z przepisami o rachunkowości - w przypadku, gdy realizowała ona zadania publiczne zlecone, jako powierzone do wykonywania lub do wspierania zadania publicznego oraz otrzymała w roku obrotowym łączną kwotę dotacji na ww. zadania w wysokości co najmniej 100 000,00 zł oraz osiągnęła w roku obrotowym przychody w wysokości co najmniej 3 000 000,00 zł. W trakcie kontroli ustalono, że Fundacja w 2022 r. nie spełniała tych warunków.

(akta kontroli str. 59-69, 343-348)

²⁸ Zgodnie z dokumentacją księgową wysokość kosztów finansowanych z 1% pdof wynosiła 115 363,23 zł.

²⁹ Zgodnie z art. 64 ust. 1 pkt 4 ustawy o rachunkowości do zbadania i ogłoszenia sprawozdania finansowego, jest zobowiązana jednostka, która w poprzedzającym roku obrotowym, za który sporządzono sprawozdania finansowe spełniła, co najmniej dwa z następujących warunków: średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty wyniosło co najmniej 50 osób, suma aktywów bilansu na koniec roku obrotowego stanowiła równowartość w walucie polskiej co najmniej 2 500 000,00 euro, przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów oraz operacji finansowych za rok obrotowy stanowiły równowartość w walucie polskiej co najmniej 5 000 000,00 euro.

i) Spełnienie obowiązków związanych z promocją polegająca na publicznym zachęcaniu do przekazania 1% pdof określonych w art. 27c ustawy opp, w zakresie:

1. Zawierania informacji promujących przekazanie 1% pdof o jej finansowaniu lub współfinansowaniu ze środków finansowych pochodzących z 1% pdof, w zakresie treści i formy oraz sposobu ich zamieszczenia zgodnie z art. 27c ust. 1 i ust. 3 ustawy opp

Fundacja nie prowadziła ze środków pochodzących z 1% pdof promocji polegającej na publicznym zachęcaniu do przekazywania 1% pdof, co potwierdzono w wyjaśnieniach Członka Zarządu z dnia 26 listopada 2024 r. Fundacja nie wykazała również w sprawozdaniu merytorycznym w pkt III.4.2. kosztów poniesionych na kampanię informacyjną lub reklamową związaną z pozyskiwaniem 1% pdof.

2. Programu komputerowego umożliwiającego podatnikowi pdof wypełnienie zeznania podatkowego zawierając określone informacje w przedmiocie treści, formy oraz sposobie ich zamieszczenia zgodnie z art. 27c ust. 2 pkt 1 i 2 i ust. 3 ustawy opp

W piśmie z dnia 26 listopada 2024 r. Członek Zarządu wyjaśnił, że Fundacja spełniała wymogi art. 27c ust. 2 pkt 2 i ust. 3 ustawy opp. Fundacja posiadała program komputerowy przekierowujący na e-Pity. Program umożliwiał podatnikowi pdof wypełnienie zeznania podatkowego i dodatkowo zawierał informację o braku swobodnego wyboru i przekazania 1% pdof organizacji pożytku publicznego. Program komputerowy zawierał informację o treści wskazującej, że program ten nie umożliwiał swobodnego wyboru i przekazania 1% pdof wybranej organizacji pożytku publicznego.

j) Korzystanie przez Fundację ze zwolnień, o których mowa w art. 24 ust. 1 ustawy opp

Członek Zarządu w dniu 26 listopada 2024 r złożył pisemne wyjaśnienie, że Fundacja korzystała z uprawnień przysługujących organizacjom pożytku publicznego w zakresie zwolnienia od podatku dochodowego od osób prawnych, z innych zwolnień nie korzystała. Natomiast w sprawozdaniu merytorycznym wykazano w pkt IV.1, że Fundacja nie korzystała z żadnych zwolnień.

k) Korzystanie z uprawnień do nabycia przez organizację pożytku publicznego na szczególnych warunkach prawa użytkowania nieruchomości będących własnością Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy opp

W sprawozdaniu merytorycznym w pkt IV.3. Fundacja wykazała, że nie korzystała z uprawnienia do nabycia na szczególnych zasadach prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości z zasobu Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego. Powyższe potwierdził Członek Zarządu w wyjaśnieniu z dnia 26 listopada 2024 r.

l) Nieodpłatne informowanie o działalności pożytku publicznego w jednostkach publicznej radiofonii i telewizji, o którym mowa w art. 26 ustawy opp

W sprawozdaniu merytorycznym w pkt IV.2. Fundacja wskazała, że nie korzystała z prawa do nieodpłatnego informowania przez jednostki publicznej radiofonii i telewizji o prowadzonej działalności nieodpłatnej pożytku publicznego, zgodnie z art. 23a ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji³⁰. Powyższe zostało potwierdzone w wyjaśnieniu z dnia 26 listopada 2024 r.

(akta kontroli str. 59-69, 341-342)

Ocena zagadnień poddanych kontroli

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Brak wyodrębnienia w ZPK i ewidencji księgowej w 2022 r. kont księgowych do kosztów poniesionych ze środków finansowych pozyskanych z 1% pdof, tym samym niespełnienie wymogów określonych w art. 27 ust. 2c ustawy opp.
2. Sprawozdanie merytoryczne oraz finansowe za rok 2022 nie zostało podane do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie na stronie internetowej Fundacji, zgodnie z wymogiem wynikającym z art. 23 ust. 2a ustawy opp.

Ponadto stwierdzono uchybienie polegające na wykazaniu w sprawozdaniu merytorycznym niewłaściwych danych tj. w:

- pkt II.3. podano błędną listę kodów dotyczących działalności gospodarczej,
- pkt III.2.1. wpisano kwotę przychodów z 1% pdof niezgodną z ewidencją księgową i środkami otrzymanymi z urzędów skarbowych,
- pkt III.3.1 podano nieprawidłową kwotę środków pochodzących z 1% pdof,
- pkt III.3.4 zostały wpisane cele szczegółowe wraz z kwotą, na które organizacja poniosła największe koszty ze środków pochodzących z 1% pdof pomimo nieposiadania środków na cele szczegółowe i ich nierealizowania,

³⁰ Ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (t.j. Dz. U. z 2022 poz. 1722 ze zm.).

- pkt III.3.2., pkt III.3.3. oraz w kolumnie dotyczącej wysokości kosztów finansowanych z 1% pdof w pkt III.4.1. i pkt III.4.1.a) wykazano kwoty poniesionych w 2022 r. kosztów z 1% pdof niezgodne z przedstawioną dokumentacją księgową,
- pkt IV.1. wykazano, że Fundacja nie korzystała z żadnych zwolnień pomimo korzystania ze zwolnienia od podatku dochodowego od osób prawnych.

Podsumowując wyniki kontroli informuję, że kontrolę w przedmiocie prawidłowości gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w organizacjach pożytku publicznego – ocenia się **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuje Zarząd Fundacji do podjęcia działań mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych w toku kontroli nieprawidłowości oraz uchybienia i niedopuszczania do ich powstania w przyszłości, a w szczególności do:

1. Dostosowania ZPK i prowadzenia ewidencji księgowej z zastosowaniem wyodrębnienia kosztów poniesionych ze środków finansowych pozyskanych z 1% pdof.
2. Zamieszczenia sprawozdania merytorycznego oraz finansowego za rok 2022 na stronie internetowej Fundacji oraz zamieszczania sprawozdań za kolejne lata na swojej stronie internetowej.
3. Skorygowania sprawozdania merytorycznego za rok 2022 z zachowaniem należytej staranności i rzetelności w sposób zapewniający zgodność zawartych w nim danych ze stanem faktycznym i ewidencją księgową oraz sporządzania w sposób analogiczny sprawozdań merytorycznych za kolejne lata.

Działając na podstawie § 20 rozporządzenia w sprawie kontroli opp, zobowiązuje do poinformowania Wojewody Mazowieckiego, w terminie 20 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie usunięcia nieprawidłowości oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Artur Subda

Dyrektor Wydziału Kontroli

Wykonano w 3 egz.:

egz. nr 1 – adresat,

egz. nr 2 – Departament Społeczeństwa Obywatelskiego KPRM,

egz. nr 3 – aa.